

PRESSITEADE nr 131/23

Luxembourg, 5. september 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-689/21 | Udlændinge- og Integrationsministeriet (Taani kodakondsuse kaotamine)

Taani võib seada Taani kodakondsuse säilitamise sõltuvusse tegelikust sidemest selle riigiga

Kui puudutatud isik ei ole aga mõne teise liikmesriigi kodanik, nii et Taani kodakondsuse kaotamine tooks kaasa ka liidu kodaniku staatuse kaotamise, peab tal olema võimalik lasta selle kaotamise proportsionaalsust analüüsida

Taani võib põhimõtteliselt sätestada, et tema kodanikud, kes on sündinud välismaal ega ole kunagi tema territooriumil elanud, kaotavad 22aastaselt Taani kodakondsuse. See meede peab siiski vastama proportsionaalsuse põhimõttele, kui see toob kaasa ka Euroopa kodakondsuse kaotamise. Nii on see juhul, kui puudutatud isikul ei ole mõne teise liikmesriigi kodakondsust. Liidu õigusega on vastuolus Taani kodakondsuse ja seega ka Euroopa Liidu kodakondsuse lõplik kaotamine, ilma et puudutatud isikut oleks hoiatatud või teavitatud või et tal oleks olnud võimalus taotlema, et selle kaotamise tagajärgi analüüsitaks juhtumipõhiselt.

Taanlasest ema ja ameeriklasest isa tütre oli Ameerika Ühendriikides sündimisest saati Taani ja Ameerika Ühendriikide kodakondsus. Pärast 22aastaseks saamist esitas ta Taanis Taani kodakondsuse säilitamise taotluse. Pädev asutus teatas talle, et ta kaotas 22aastaseks saades Taani kodakondsuse. Nimelt kaotab välisriigis sündinud isik, kes ei ole kunagi elanud Taanis ega ole seal viibinud tingimustel, mis viitavad piisavale lähedasele seotusele selle riigiga, Taani õiguse kohaselt 22aastaselt Taani kodakondsuse, välja arvatud juhul, kui ta muutuks seetõttu kodakondsuseta isikuks. Puudutatud isik võib esitada kodakondsuse säilitamise taotluse, kuid seda vaid oma 21. ja 22. sünnipäeva vahel. Vastasel juhul saab ta esitada vaid naturalisatsiooni korras kodakondsuse saamise taotluse tingimustel, mis on endiste Taani kodanike jaoks vähem ranged.

Asjaomane isik esitas Taani ametiasutuste otsuse tühistamiseks kaebuse. See menetlus on pooleli Taani idapiirkonna apellatsioonikohtus, kes küsis Euroopa Kohtult, kas Taani õigusnormid on liidu õigusega kooskõlas.

Tänases kohtuotsuses tuletas Euroopa Kohus meelde, et kodakondsuse saamise ja kaotamise tingimuste kindlaksmääramine on iga liikmesriigi pädevuses. Kui kodakondsuse kaotamisega kaotatakse aga – nagu käesoleval juhul – ka liidu kodaniku staatus, tuleb järgida liidu õigust, eelkõige proportsionaalsuse põhimõtet.

Euroopa Kohus vastas esitatud küsimusele, et **liidu õigusega ei ole põhimõtteliselt vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt liikmesriigi kodanikud,**

- **kes on sündinud väljaspool selle liikmesriigi territooriumi,**
- **kes ei ole seal kunagi elanud ja**
- **kes ei ole seal viibinud tingimustel, mis näitavad tegelikku sidet selle liikmesriigiga,**

kaotavad 22aastaselt selle liikmesriigi kodakondsuse *ex lege*, mis tähendab, et isikud, kes ei ole ka mõne teise liikmesriigi kodanikud, **kaotavad liidu kodaniku staatuse** ja sellega seotud õigused.

Liikmesriigi ametiasutustel ja kohtutel tuleb kontrollida, kas asjaomase liikmesriigi kodakondsuse kaotamine, **kui see toob kaasa ka liidu kodaniku staatuse kaotamise, on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega**.

Järelikult **peavad** selleks, et niisugused õigusnormid oleksid liidu õigusega kooskõlas, **olema täidetud järgmised tingimused**:

- **puudutatud isikutel peab olema võimalik esitada mõistliku aja jooksul kodakondsuse säilitamise või tagasiulatuvalt taastamise taotlus.** Pädevatel asutustel tuleb seejärel analüüsida selle kodakondsuse ja liidu kodaniku staatuse kaotamise tagajärgede proportsionaalsust liidu õiguse seisukohast ja vajaduse korral anda luba see kodakondsus säilitada või tagasiulatuvalt taastada.
- **Sellise taotluse esitamise tähtaja lõpp peab olema mõistliku aja võrra hilisem kui kuupäev, mil küsimuse all olev isik nimetatud vanusesse jõuab. See tähtaeg võib hakata kulgema vaid siis, kui ametiasutused on isikut nõuetekohaselt teavitanud kodakondsuse kaotamisest või selle peagi toimumisest ning tema õigusest esitada selle tähtaja jooksul taotlus, et kodakondsus säilitada või tagasiulatuvalt taastada.**
- **Vastasel juhul peab ametiasutustel olema niisuguse täiendava analüüsi läbiviimise võimalus siis, kui küsimuse all olev isik esitab reisidokumendi või muu tema kodakondsust tõendava dokumendi taotluse.**

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

